

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ПСИХОЛОГІЇ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ НАВЧАННЯ ДОРΟΣЛИХ У СИСТЕМІ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ

Матеріали
VIII-ї Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
(15 грудня 2022 року, м. Біла Церква)

БІЛА ЦЕРКВА 2022

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ПСИХОЛОГІЇ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ**

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ НАВЧАННЯ ДОРΟΣЛИХ У СИСТЕМІ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ

Матеріали

VIII-ї Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції

(15 грудня 2022 року, м. Біла Церква)

Біла Церква 2022

Рекомендовано Вченою радою Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти ДЗВО «УМО» НАПН України
(протокол № 1 від 17.01.2023 року)

Рецензенти:

Горошкова Лідія Анатоліївна – професор кафедри екології Національного університету «Києво-могилянська академія», доктор економічних наук, професор

Єрмоленко Андрій Борисович – завідувач кафедри методики професійної освіти та соціально-гуманітарних дисциплін Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти ДЗВО «УМО» НАПН України, кандидат політичних наук, доцент

Психолого-педагогічні аспекти навчання дорослих у системі неперервної освіти:

зб. матеріалів VIII-ї Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, м. Біла Церква, 15 грудня 2022 р. / за заг. ред. В.С. Кулішова, І.В. Кучерак. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2022. 228 с.

Редакційна колегія:

Сидоренко В.В., д.пед.н., проф.; Сумець О.М., д.е.н., проф.; Кулішов В.С., к.пед.н., доцент; Лукіяничук А.М. к.псих.н., доцент; Торба Н.Г., к.псих.н.; Кучерак І.В., к. пед. н., доцент; Кривобок А.С.

У збірнику представлено тези доповідей учасників VIII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Психолого-педагогічні аспекти навчання дорослих у системі неперервної освіти». У ході роботи конференції було розглянуто ряд актуальних питань стосовно: розвитку психолого-педагогічної компетентності педагогічних працівників в умовах воєнного стану, зарубіжного досвіду підготовки конкурентоспроможних фахівців в умовах формальної, неформальної та інформальної освіти, розвитку готовності педагогічних працівників до інноваційної діяльності в системі неперервної освіти, організації процесу навчання та виховання на гуманістичних засадах, удосконалення сучасних моделей підвищення кваліфікації педагогічних працівників в умовах сталого розвитку, психологічного супроводу освіти дорослого населення в умовах воєнного стану, використання відкритого контенту, відкритих освітніх ресурсів для розвитку ключових компетентностей замовників освітніх послуг.

Матеріали видання стануть у нагоді педагогічним працівникам закладів професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти, науково-педагогічним працівникам закладів вищої та післядипломної освіти, аспірантам, молодим науковцям та всім, хто цікавиться питаннями навчання дорослих у системі неперервної освіти.

За зміст і достовірність матеріалів несуть відповідальність автори тез.

Автори опублікованих матеріалів несуть відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, власних імен та стиль викладу основного матеріалу

Адреса: вул. Леваневського, 52/4, м. Біла Церква,
09108 E-mail: dipodist@ukr.net.

ЗМІСТ

ІНФОРМАЦІЙНЕ ПОВІДОМЛЕННЯ.....	8
Кулішов В.С. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ ТА ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ФАХІВЦІВ У БІЛОЦЕРКІВСЬКОМУ ІНСТИТУТІ НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ.....	14
Ахымтаева Г.Д. Б. МОМЫШҰЛЫ АТЫНДАҒЫ №45 ҚАЗАҚ КЛАССИКАЛЫҚ ГИМНАЗИЯСЫНЫҢ ИМИЯ ПӘНІНІҢ МҰҒАЛІМІ.....	18
Жанетова Б.Ж. ПЕДАГОГТИҢ КӘСІБИ ДАМУЫ.....	24
Мирзалиева Э.Б. МҰРАЖАЙ ПЕДАГОГИКАСЫНЫҢ ӘДІСТЕМЕСІ.....	29
Таборідзе О. СИСТЕМА ОСВІТИ ДОРОСЛИХ У ГРУЗІЇ.....	35
Рапов S.Ф., Запара V.М. FEATURES OF TEACHING ADULTS A SECOND FOREIGN LANGUAGE IN THE CONTEXT OF EUROPEAN INTEGRATION.....	37
Баркар В.І. ІННОВАЦІЇ В ОСВІТНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕДАГОГА ПРОФЕСІЙНИХ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНИХ) НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ.....	41
Бугай В.В. ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ІНТЕРАКТИВНОМУ НАВЧАННІ СТУДЕНТІВ У ЗВО.....	46
Вайнтрауб М. А. ФОРМУВАННЯ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ....	52
Воробйова О. А. КОМПЕТЕНТНІСТЬ ПЕДАГОГА В СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	55
Гаврутенко Л.А ОСОБЛИВОСТІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ЕКОНОМІЧНОГО ПРОФІЛЮ У КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ ВИМОГ.....	60
Геревенко А. М. ВИКОРИСТАННЯ ТРЕНАЖЕРІВ ВІРТУАЛЬНОЇ РЕАЛЬНОСТІ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ СУЧАСНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ПРАЦІВНИКА ЗП(ПТ)О.....	62
Головко Д. Ю. ЗАСТОСУВАННЯ МНЕМОНІЧНОГО ПРИЙОМУ ФЛЕШ-КАРТОК ПІД ЧАС НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ЗАКЛАДІВ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ.....	67
Горобченко Л. В.	

Учні з базовою освітою (9 класів) у профучилищах не лише вивчатимуть ту чи іншу професію, а й усі шкільні предмети. Відповідно, за бажання вони зможуть після закінчення профтехучилища вступити до вищого навчального закладу.

Крім того, здобувши повну загальну освіту (12 класів), можна буде навчатись на професійних програмах, які розроблять за участю роботодавців. Буде впроваджено короткострокові курси з перепідготовки жителів країни, які вже давно закінчили школу, але хочуть отримати професійну освіту. Для цього буде враховано вакансії на трудовому ринку країни.

Міністр також анонсує запровадження механізмів визнання неформальної освіти у Грузії. Це означає, що і роботодавці братимуть участь у здійсненні професійних програм, впровадження програм обміну досвідом, міжнародних програм.

У рамках реформи буде зроблено акцент на навчання підприємництву та інноваційним технологіям, вивченню та розвитку технічних, цифрових, підприємницьких та творчих навичок.

Грузія – країна Закавказзя, в якій діє Болонська система освіти, як у школах, так і ЗВО. У Грузії є державні та приватні школи. Природньо, пріоритетними є приватні школи, але через високу вартість навчання перевагу мають державні школи.

В Грузії освіта розвивається швидкими темпами. І ми сподіваємося, що незабаром наші дипломи будуть визнані у Європейських країнах.

FEATURES OF TEACHING ADULTS A SECOND FOREIGN LANGUAGE IN THE CONTEXT OF EUROPEAN INTEGRATION

Panov S.F. Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor of the Foreign Languages Department of the Natural Sciences Faculty of the Ukrainian State University named after Mykhailo Drahomanov

Zapara V.M. Lecturer of the Foreign Languages Department of the Natural Sciences Faculty of the Ukrainian State University named after Mykhailo Drahomanov

After the end the Second World War, teaching the German language was widespread on the territory of Ukraine for a long time and had its own socio-cultural traditions. Over the past two decades, German, like French, Spanish, Italian, has been increasingly replaced by English as a first foreign language (1FL). The German language acquired the status of a second foreign language (2FL). The concept of "German as a foreign language after English" (Deutsch als Fremdsprache nach Englisch DaFmE) emerged in the 1980s.

The displacement of English is the most common case among the languages studied in non-linguistic universities. However, with the organization of bilingual education, the German language is increasingly acquiring the status of a second foreign language (2FL). The German language is in demand in the labor market today. About 130 million people speak German as their mother tongue or second language. German is the most widely spoken language in the European Union and an official language in seven countries. There are 7.5 million people in 42 countries who belong to the German-speaking minority. The Germanist Ulrich Ammon estimated that 15.4 million people around the world are currently studying German as a foreign language, 90% are schoolchildren, 10% are adults [1].

Currently, the range of communicative situations in technology, science, economics, trade is expanding, and the knowledge of several foreign languages is of great social and economic importance. This allows us to meet the ever-increasing communication needs of modern man. The main goal of teaching a foreign language for adults should be related to the formation of a "multicultural linguistic personality that has professional competence" [2].

As part of the multilingual teaching of a foreign language, the concept of "trilingual learning" (Tertiärsprachendidaktik) was introduced. Currently, the term "trilingual education" is interpreted in different ways. In most cases, we are talking about the second 2FL after the native language UL and the first foreign language 1FL. At the same time, this term is used as a generalized concept for all potentially possible foreign languages. In this regard, the attitudes of the German teacher have changed:

a) mastering 2FL as a foreign language is directly related to the extent to which the teacher will be able to compare both languages in order to identify similarities and differences in language systems,

b) the formation of a linguistic outlook among students, which allows for interlingual comparison, designed not only to reduce the time spent on mastering the language, but also to create prerequisites for learning an increasing number of languages [3, 4].

The study of any foreign language is impossible without an analysis of its structure, system word formation, lexical and grammatical base of the language. Concepts can serve as the goal and means of teaching a second foreign language. Trilingual education allows you to study concepts in a comparative aspect, which positively affects the quality of proficiency in your native and two foreign languages [5].

Practice shows that the German language as a second foreign language is beginning to be included in the mandatory list of subjects studied and is being introduced in all types of educational institutions. The announcement in Ukraine of 2017/18 as the year of the German language was an important step in the development of international relations in the field of science, culture and the relevance of learning a second foreign language.

The start of learning German as a 2FL and its duration may vary depending on the chosen course levels from A1 to C2. Due to the presence of such diverse factors that are difficult to take into account simultaneously, it is necessary to formulate conceptual provisions when considering the most general patterns of learning using the German language as an example.

Dietmar Resler is of the opinion that teaching German as a second foreign language should be based mainly on the similarities between these languages: the mutual influence of cultures and languages, speech borrowings, grammatical structures. Meeting with the German language should have a mandatory "social intercultural aspect", which can later be successfully used in future professional activities [6].

Salife Traore believes that at the heart of teaching foreign languages, mastering grammar is of paramount importance so that students "not only know a foreign language, but can also use it competently." The author considers grammar and communication as the main components that develop the student's speech capabilities [7].

Gerhard Stickel, on the contrary, is of the opinion that the teaching of German as a second foreign language should be based on "contrasts with other languages". At the same time, the main emphasis is on "difficult moments": grammar, morphology, syntax, which can be clearly seen when compared with English texts. It is repeatedly emphasized here that excellent mastering of the grammar and vocabulary of the German language is unsuccessful without "external and internal motivation of the student" [8].

Scientific studies based on psychological and pedagogical experiments have shown that the problems of multilingual education are very complex and significant problems in the case of learning German on the basis of English, in the conditions of contact of the three languages of the native SL, 1FL and 2FL give rise to two patterns:

- a) interference situations occur,
- b) there are also great opportunities for the positive transfer of languages.

Thus, English and German languages are very close in origin and development. They have common roots, as they belong to the West Germanic family of Indo-European languages and the Anglo-Saxon group. Their proximity is confirmed by a large number of related words, that is, words that are more or less similar, as well as some similarities in grammar.

In Ukraine, the concept of multilingual education is gaining more and more popularity. Traditional educational programs are based on two foreign languages with a clear preference for the first or "main" foreign language.

Ukrainian State University named after M.P. Drahomanov is no exception. With a multilingual approach, the concept of teaching a foreign language changes, since it involves the joint study of not only languages, but also different cultures,

which contributes to the formation of a multicultural multilingual personality, both the lecturer and the student.

Thus, multilingual education seems to be one of the the most promising areas in modern foreign language education.

References

1. <https://www.deutschland.de/ru/topic/kultura/nemeckii-azyk-neozidannyye-cifry-i-fakty>
2. Козлова Н. В. Методика использования интерактивных приемов в обучении немецкому языку студентов языковых вузов: диссертация ... к. п. н. - Санкт-Петербург, 2008. 213 с.
3. Hufeisen, B., Marx, N., 2005. Auf dem Wege von einer allgemeinen Mehrsprachigkeitsdidaktik zu einer spezifischen DaFnE-Didaktik. Fremdsprachen Lehren und Lernen, 34, 146-151.
4. Hufeisen, B., 2011. Mehrsprachigkeitsdidaktik // A. Bogner, K. Ehlich, L.M. Eichinger, A. Kelletat, F. Andrea, F., H.J. Krumm, W. Michel, E. Reuter, A. Wierlacher & B. Dengel (Hrsg.), Mehrsprachigkeitsdidaktik. Jahrbuch Deutsch als Fremdsprache S. 75-82..(Band 36, 2010. München: iudicium).
5. Василенко С. С.Методика формирования концептной компетенции студентов-лингвистов (немецкий язык) как второй иностранный язык после английского: автореферат диссертации... к.п.н. -Санкт-Петербург, 2015. 26 с
6. Rösler D. Fremdsprachenerlernen in einem deutsch-sprachigen und nicht deutschsprachigen Land. DaF. 2005. №2. P.75–80.
7. Traore S. Quo vadis, Grammatikunterricht? DaF. 2005. №2. P. 102–109.
8. Stickel G. Deutsch von aussen. DaF. 2005. №3. P. 115–117.

ІННОВАЦІЇ В ОСВІТНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕДАГОГА ПРОФЕСІЙНИХ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНИХ) НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Баркар В.І., в.о.директора ДНЗ «Білицький професійний ліцей», Донецька

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ПСИХОЛОГІЇ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ

КАФЕДРА
ПЕДАГОГІКИ,
ПСИХОЛОГІЇ
ТА МЕНЕДЖМЕНТУ

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ НАВЧАННЯ ДОРΟΣЛИХ У СИСТЕМІ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ

Матеріали

VIII-ї Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
(15 грудня 2022 року, м. Біла Церква)

Упорядкування, макетування та дизайн

Кулішов Володимир Сергійович

Кучерак Ірина Володимирівна

Кривобок Анна Сергіївна